

SKUPNOST SAMOSTOJNIH
VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV

Einspielerjeva ulica 6, 1000 Ljubljana

info@skupnost-svz.si

Republika Slovenija
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Ljubljana, 04.08.2021

PRIPOMBE NA PREDLOG RAZISKOVALNE IN INOVACIJSKE STRATEGIJE SLOVENIJE 2021–2030

Spoštovani,

Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov (v nadaljevanju: SSVZ) ugotavlja, da je predlog Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2021–2030 izjemno škodljiv za številne doktorske študente in študijske programe ter hkrati nazadovanje glede na Resolucijo o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11-20)¹, kjer je bilo opredeljeno: »Do leta 2020 bo vzpostavljen odziven raziskovalni in inovacijski sistem, ki ga bodo sooblikovali vsi deležniki in bo odprt svetu.«

Prejšnja resolucija je obetala podporno okolje, prepoznala je pomen vključevanja najboljših **javnih in zasebnih** organizacij v industrijske mednarodne projekte², krepitev virov za financiranje razvojnih projektov podjetij, povezovanje in pretok raziskovalcev z gospodarstvom in podobno.

Sedanja strategija pa vsebuje diskriminatorno obravnavanje in omejevanje zasebnih znanstvenoraziskovalnih organizacij. **Prejšnja strategija je omenjala javne in zasebne RO, med tem ko nova strategija RISS 21-30 omenja le še javne RO.** Dokument na številnih mestih izpostavlja le »javne« organizacije, kot edine nosilce razvoja. Po predlogu bi se le »javne« organizacije lahko povezovale v evropske raziskovalne mreže in združenja, le »javne« bi se spodbujalo k etičnosti, le »javne« bi se spodbujalo k odličnosti v raziskovanju. Namesto spodbujanja raziskovanja kot takega so spodbude namenjene JRO -javnim raziskovalnim organizacijam, kar pa zaradi pomanjkanja tekmovalnosti in konkurenčnosti ne bo prineslo želenih rezultatov dobrobit družbenemu razvoju Slovenije.

Zgolj povečevanje sredstev ne bo prineslo želenih rezultatov, ker se inovacij in kakovostnega raziskovanja ne dosega le z višanjem sredstev proračunskih sredstev, temveč predvsem z odprtim sistemom, ki spodbuja pluralizem in ki organizacije sili k izboljšavam v smislu konkurenčnosti. Namesto višanja sredstev za raziskave in razvoj se naj omogoči pošteno konkuriranje različnih deležnikov za ta raziskovalna sredstva. Konkurenčnost bo prinesla višjo inovativnost, kakovost, nižje cene. Prav zaradi doseganja željenih ciljev iz RISS se raziskovanja in inovacij ne bi smelo deliti glede na institucije in ustanovitelja le teh, temveč glede na kakovost in rezultate raziskovana in inovacij. **Cilj bi moral biti relevantnost, kakovost in racionalizacija raziskovanja, namesto tega pa je cilj privatizacija in uzurpacija javnega raziskovalnega denarja.**

Posebej žalosten pa je skriti cilj RISS 21-30, to je ukinjanje doktorskih študijskih programov in namerna škoda za doktorske študente. V nadaljevanju zato podajamo pripombe in dopolnitve na predlog RISS 2021–2030.

¹ Vizija ReRIS11-20 je navajala: Do leta 2020 bo vzpostavljen odziven raziskovalni in inovacijski sistem, ki ga bodo sooblikovali vsi deležniki in bo odprt svetu. Ta sistem bo trdno zasidran v družbi, bo v njeni službi, odzival se bo na potrebe in hotenja državljanov ter omogočal reševanje velikih družbenih izzivov prihodnosti.« »Zagotavljal bo odprt prostor za dialog, njegovo upravljanje pa bo demokratično in gospodarno. Vključenost deležnikov bo preprečevala podvajanje in hkrati omogočala doseganje sinergijskih učinkov. Vsi akterji bodo v celoti uživali ugodnosti in koristi prostega pretoka znanja in tehnologije med sektorji, promocija in širjenje znanstvenih spoznanj pa bosta spodbudili odgovorno ravnanje in družbeno zavest o skupnem dobrem. Vrzeli med področji raziskovanja, izobraževanja in inovacijami bodo zabrisane, njihov skupni imenovalac pa bo obsegal partnerstvo, vseživljenjsko učenje, nova spoznanja in trajnostni razvoj.« Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11-20), 2011. Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO68>

² Mednarodno raziskovalno-razvojno sodelovanje je odličen vir za dostop do najnovejšega znanja ter za vključevanje v najnaprednejše mreže in konzorcije, zato ga je treba še naprej in še močneje podpirati, z vključevanjem najboljših javnih in zasebnih organizacij v industrijske mednarodne projekte« Glej poglavje 5.3 Hitrejša rast inovativnih podjetij. Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11-20). Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO68>

1. NAČELNE PRIPOMBE:

a) Škodljive posledice za doktorske študente in doktorske študijske programe – na dolgi rok ukinitve številnih doktorskih študijskih programov

Samostojni visokošolski zavodi (v nadaljevanju: SVZ) smo pomemben deležnik v visokem šolstvu saj na SVZ študira 16% vseh študentov, velik delež tudi na doktorskih študijskih programih. Predlog RISS 21-30 jim v kombinaciji s predlogom ZZRID **onemogoča delovanje, ker se številnim študentom in programom onemogoča dostop do raziskovalnega dela**. Raziskovanje se po 33. členu Zakona o visokem šolstvu -ZViS in Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov opredeljuje kot bistven element doktorskega študija. Raziskovanja, ki ga NAKVIS zahteva pri doktorskih programih pa ne bo več mogoče doseči, saj:

- RISS predlaga zmanjšanje razdrobljenosti javnega financiranja individualnih projektov z majhnimi raziskovalnimi kapacitetami (glej stran 27).
- **Predlog ZZRID pa v 80. členu opredeljuje** stabilno financiranje institucij s pogoji, ki jih nobena ne-javna organizacija ne izpolnjuje.

Raziskovanje, ki ga NAKVIS torej zahteva za reakreditacijo doktorskih programov bo tako v celoti onemogočeno in tako gre za prikrit in za študente izjemno škodljiv cilj tega dokumenta.

Ker vsi deležniki v visokem šolstvu delujemo pod isto zakonodajo in istimi merili kakovosti in istim nacionalno agencijo za kakovost NAKVIS, ki nas presoja po istih merilih, **se mora beseda »javno« v RISS izbrisati vsepovsod, kjer se pravice omejuje le na javne institucije**. Druga možnost je, da se ob javnih institucijah mora enake možnosti dati tudi ne-javnim institucijam in se torej **ob »javnih« doda tudi beseda »zasebne« raziskovalne organizacije**.

b) Namesto racionalizacije sredstev uzurpacija sredstev in privatizacija javnega sektorja

Dodeljevanje sredstev s strani ARRS je že sedaj potekalo po sistemu »javni le javnim«. **Zato je dostop do sredstev vsem ne-javnim organizacijam znatno omejen, s predlogi zakona ZZRID (predlog iz leta 2021, 80. člen) pa bi bil sploh onemogočen**, saj nejavne ne bodo dosegale vstopnih pogojev za financiranje. Predlog ZZRID tako izloča majhne organizacije (80. člen) iz stabilnega financiranja, ta **RISS 21-30 pa predlaga ukinitve financiranja manjših raziskovalnih organizacij**: »Zmanjšati je potrebno razdrobljenost javnega financiranja sedanjih skoraj individualnih projektov z majhnimi raziskovalnimi kapacitetami. Opustiti je treba razdrobljeno razdeljevanje proračunskih sredstev po ozkih raziskovalnih področjih ARRS«. Tako se de-facto ukinja vse ne-javne raziskovalne organizacije, omejevanje konkurence pa ima vselej za posledico padec kakovosti in padec razvoja.

Tudi ta dokument na več mestih ločuje med »javnimi« organizacijami in ostalimi organizacijami kar seveda vodi v segregacijo, manj konkurenčnosti, posledično pa padec inovativnosti in koristi za družbo. **Raziskovalno delo se zato nikakor ne sme deliti glede na ustanovitelja, ampak meritorno in nediskriminatorno. V predlogu RISS 2021–2030 je potrebno v celotnem besedilu v besedni zvezi:**

- **»javne znanstvenoraziskovalne organizacije« črtati besedo »javne«, ali**
- **v besedni zvezi »javne znanstvenoraziskovalne organizacije« za besedo »javne« dodati besedno zvezo »in zasebne znanstvenoraziskovalne organizacije«.**

RISS 21-30 v kombinaciji s predlogom ZZRID bi imel za posledico:

- Ukinitve nejavnih raziskovalnih organizacij, ki so imele odlične rezultate.
- Ukinitve vseh manjših raziskovalnih organizacij.
- Nezmožnost raziskovanja profesorjev in študentov in posledično odvzemanje akreditacij študijskih programov na ne-javnih visokošolskih zavodih in univerzah.
- Ukinitve manjših obstoječih raziskovalnih programov, ki so bili pri evalvacijah ocenjeni kot najbolj kakovostni.
- Rušenje vzpostavljenega sodelovanja med državnimi in nedržavnimi RO ter gospodarstvom.
- Rušenje že vzpostavljenih sistemov financiranja nacionalno pomembnih raziskovalnih in infrastrukturnih programov.
- Bistveno zmanjšuje konkurenčnost slovenske znanosti (in družbe) v svetu.
- Bistveno zmanjšuje enakopravne možnosti študentov.

Ob onemogočanju ne-javnih RO, pa RISS 21-30 odkrito omogoča privatizacijo javnega raziskovalnega denarja, ki bi odtekal v spin off podjetja. Predlagatelji RISS bi izključili konkurenco in uzurpirali raziskovalni denar, nato pa privatizirali javno z ustanavljanjem podjetij za zagotovitev osebnih materialnih koristi.

3. KONKRETNE PRIPOMBE NA POSAMEZNE ČLENE IN BESEDILO

Poglavje: STRATEŠKI CILJI REPUBLIKE SLOVENIJE DO LETA 2030

4. VPETOST REPUBLIKE SLOVENIJE V MEDNARODNI ZNANSTVENORAZISKOVALNI IN INOVACIJSKI PROSTOR

Cilj 4.2. se glasi: »Slovenske univerze dejavno sodelujejo v evropskih univerzitetnih mrežah in so sestavni del univerz prihodnosti EU. Javni raziskovalni zavodi se povezujejo v evropske raziskovalne mreže in združenja.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedno zvezo: »Slovenske univerze« doda besedna zveza: »in samostojni visokošolski zavodi«.

V besedilu odstavka se za besedo »javni« doda besedna zveza »in zasebni«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Cilj 4.2 glasi: »Slovenske univerze in samostojni visokošolski zavodi dejavno sodelujejo v evropskih univerzitetnih mrežah in so sestavni del univerz prihodnosti EU. Javni in zasebni raziskovalni zavodi se povezujejo v evropske raziskovalne mreže in združenja.«

Obrazložitev: V evropskem prostoru sodelujejo tudi javni in zasebni samostojni visokošolski zavodi.

Poglavje: UKREPI ZA DOSEGO STRATEŠKIH CILJEV RS PO POSAMEZNIH PODROČJIH OZIROMA ELEMENTIH DEJAVNOSTI

Ukrep1. Odlična znanost

Ukrep 1.5. se glasi: »Vzpostavitev mednarodno primerljive neodvisne presoje projektov in delovanja javnih raziskovalnih organizacij.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih« doda besedna zveza: »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 1.5 glasi: »Vzpostavitev mednarodno primerljive neodvisne presoje projektov in delovanja javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij.«

Obrazložitev: Mednarodno primerljivost neodvisne presoje projektov in delovanja je potrebno zagotoviti za zasebne in javne raziskovalne organizacije.

Poglavje: Ukrep 2. Učinkovito upravljanje znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema

Ukrep 2.5. se glasi: »Spodbujanje vlaganja v znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost s strani gospodarstva in povezovanje sektorjev prek skupnih projektov med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom ter vzpostavitev pogojev (npr. spodbudne davčne politike) za učinkovito povezovanje javnih raziskovalnih zavodov z visokošolskimi zavodi ter povečanje sodelovanja, pretok kadrov in prenos znanja med javnimi raziskovalnimi organizacijami in zasebnim sektorjem.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih« doda besedna zveza: »in zasebnih«. V besedilu se za besedo »javnimi« doda besedna zveza: »in zasebnimi«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 2.6 glasi: »Spodbujanje vlaganja v znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost s strani gospodarstva in povezovanje sektorjev prek skupnih projektov med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom ter vzpostavitev pogojev (npr. spodbudne davčne politike) za učinkovito povezovanje javnih in zasebnih raziskovalnih zavodov z visokošolskimi zavodi ter povečanje sodelovanja, pretok kadrov in prenos znanja med javnimi in zasebnimi raziskovalnimi organizacijami in zasebnim sektorjem.«

Obrazložitev: Spodbujanje vlaganj v znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost s strani gospodarstva in povezovanje sektorjev preko skupnih projektov med raziskovalnimi organizacijami in gospodarstvom se mora spodbujati tako za javne kot zasebne raziskovalne organizacije in visokošolske zavode.

Poglavje: Ukrep 2. Učinkovito upravljanje znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema

Ukrep 2.6. se glasi: »Omogočanje pogojev za znanstvenoraziskovalno, organizacijsko, finančno in kadrovsko avtonomijo javnih raziskovalnih organizacij ob hkratni okrepitvi odgovornosti javnih raziskovalnih organizacij za celovit institucionalni razvoj in ustvarjanje odlične znanosti ter odzivnost pri razreševanju ključnih nacionalnih in globalnih razvojnih ciljev.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih« doda besedna zveza: »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 2.6 glasi: »Omogočanje pogojev za znanstvenoraziskovalno, organizacijsko, finančno in kadrovsko avtonomijo javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij ob hkratni okrepljeni odgovornosti javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij za celovit institucionalni razvoj in ustvarjanje odlične znanosti ter odzivnost pri razreševanju ključnih nacionalnih in globalnih razvojnih ciljev.«

Obrazložitev: Omenjene pogoje je potrebno omogočiti vsem znanstveno raziskovalnim organizacijam.

Poglavje: Ukrep 4. Etika in integriteta v raziskavah in pri raziskovalkah in raziskovalcih

Ukrep 4.4. se glasi: »Spodbujanje javnih raziskovalnih organizacij k zagotavljanju in spoštovanju visoke raven etičnosti.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih«« doda besedna zveza: »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 4.4 glasi: »Spodbujanje javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij k zagotavljanju in spoštovanju visoke raven etičnosti.«

Obrazložitev:

Zagotavljanju in spoštovanju etičnosti so zavezane tudi zasebne raziskovalne organizacije.

Poglavje: Ukrep 4. Etika in integriteta v raziskavah in pri raziskovalkah in raziskovalcih

Ukrep 4.6. se glasi: »Spodbujanje javnih raziskovalnih organizacij k pridobitvi evropskega znaka za odličnost človeških virov v raziskovanju (»Human Resources Strategy for Researchers« (HRS4R)).«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih«« doda besedna zveza: »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 4.6 glasi: »Spodbujanje javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij k pridobitvi evropskega znaka za odličnost človeških virov v raziskovanju (»Human Resources Strategy for Researchers« (HRS4R)).«

Obrazložitev: Tudi zasebne raziskovalne organizacije je potrebno spodbujati za pridobitev znaka odličnosti človeških virov v raziskovanju.

Poglavje: Ukrep 5. Enakost spolov na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti

Ukrep 5.3. se glasi: »Zagotovitev podpore, sredstev in okrepitev odgovornosti javnih raziskovalnih organizacij za zahtevane strukturne spremembe, povezane z načeli enakosti spolov in inkluzivnostjo, vključno z mehanizmi za preprečevanje spolnega nadlegovanja in drugih oblik spolnega nasilja.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V besedilu se za besedo »javnih«« doda besedna zveza: »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen Ukrep 5.3 glasi: »Zagotovitev podpore, sredstev in okrepitev odgovornosti javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij za zahtevane strukturne spremembe, povezane z načeli enakosti spolov in inkluzivnostjo, vključno z mehanizmi za preprečevanje spolnega nadlegovanja in drugih oblik spolnega nasilja.«

Obrazložitev: Vključiti je potrebno tudi zasebne raziskovalne organizacije, 14. člen Ustave RS ne omejuje diskriminacije le na javne organizacije.

Poglavje: Ukrep 9. Zmogljivosti v podporo raziskavam in inovacijam, druga alineja U9.2 se glasi:

»Posodobitev in izgradnja nove raziskovalne infrastrukture na prednostnih področjih.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: Za besedno zvezo »raziskovalne infrastrukture« se doda besedna zveza »javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen ukrep U 9.2 glasi: »Posodobitev in izgradnja nove raziskovalne infrastrukture javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij na prednostnih področjih.«

Obrazložitev: Zasebni zavodi so bili do sedaj deležni infrastrukturnih in drugih projektov, in jim je potrebno omogočiti možnost sodelovanja na razpisih za nakup raziskovalne opreme, potrebne za zagotavljanje kakovostno raziskovanje. Že nekaj let ARRS razpisuje možnost nakupa raziskovalne opreme samo za javne zavode, kar zasebne zavode postavlja v neenak položaj, sedaj pa se želi tak način še legalizirati. Gre za diskriminacijo in zmanjševanje kakovosti raziskovanja.

Poglavje: Ukrep 10. Prenos znanja, četrta alineja U 10.4 se glasi: »Nadgradnja obstoječih in vzpostavitev novih pisarn za prenos znanja na javnih raziskovalnih organizacijah in pospešite prenosa znanja kot enega njihovih ključnih strateških poslanstev.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: Za besedo »javnih« se doda besedna zveza »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen ukrep U 10.4 glasi: »Nadgradnja obstoječih in vzpostavitev novih pisarn za prenos znanja na javnih in zasebnih raziskovalnih organizacijah in pospešitev prenosa znanja kot enega njihovih ključnih strateških poslanstev.«

Obrazložitev: Tudi zasebnim zavodom je potrebno omogočiti vzpostavitev in delovanje pisarn za prenos znanja financiranih iz javnih sredstev.

Ukrep 11. Inovativnost poslovnega in javnega sektorja, četrta alineja U 11.4 se glasi: »Promocija inovativnosti in spodbujanje sodelovanja javnih raziskovalnih organizacij in gospodarstva prenos znanja in razvoj študijskih vsebin na področju kulture inoviranja in razvoja inovacijskih kompetenc, ki bodo nove kadre opremila s potrebnimi (pred)znanji za izvajanje inovacijskih procesov v podjetjih.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: Za besedo »javnih« se doda besedna zveza »in zasebnih«. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno.

Tako, da se dopolnjen ukrep U 10.4 glasi: »Promocija inovativnosti in spodbujanje sodelovanja javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij in gospodarstva prenos znanja in razvoj študijskih vsebin na področju kulture inoviranja in razvoja inovacijskih kompetenc, ki bodo nove kadre opremila s potrebnimi (pred)znanji za izvajanje inovacijskih procesov v podjetjih.«

Obrazložitev: Tudi zasebni zavodi skrbijo, da so novi kadri opremljeni s potrebnimi znanji za izvajanje inovacijskih procesov v podjetjih. Kot primer lahko navedemo številne uspešne zgodbe naših študentov. Potrebno je spodbujati sodelovanje javnih in zasebnih raziskovalnih organizacij z gospodarstvom, ne glede na ustanovitelja fakultete.

U11.1, 11.2, 11.3 in 11.4 se glasijo:

U11.1. Ureditev podjetnikom prijazne državne regulativne politike s finančno podporo in davčnimi olajšavami za raziskovanje in razvoj novih izdelkov ter zagotavljanje zaščite intelektualne lastnine ter usmerjanje v odprto inoviranje in komercializacijo tržnih inovacij.

U11.2. Zagotovitev ustreznih zakonskih rešitev, ki bodo spodbujale ustanavljanje odcepljenih podjetij iz javnega sektorja (»spin-off«, »spin-out«).

U11.3. Podpora odcepljenim podjetjem, ki lahko nastanejo kot rezultat sodelovanja akademske skupnosti in gospodarstva.

U11.4. Promocija inovativnosti in spodbujanje sodelovanja javnih raziskovalnih organizacij in gospodarstva – prenos znanja in razvoj študijskih vsebin na področju kulture inoviranja in razvoja inovacijskih kompetenc, ki bodo nove kadre opremila s potrebnimi (pred)znanji za izvajanje inovacijskih procesov v podjetjih.

PRIVATIZACIJA JAVNIH RO: OSTRO nasprotujemo takšnim predlogom, ker gre za čisto privatizacijo javnega raziskovalnega denarja. Med tem ko se zasebnim RO onemogoča dostop do raziskovalnih projektov, bodo javne RO najprej uzurpirale ves raziskovalni denar, nato pa ustanovljale svoja podjetja, kjer bodo na račun javnega dodatno služile. Gre za škandalozno razmišljanje predlagateljev in nastavke za uzurpacijo javnega sektorja za zagotovitev osebnih materialnih koristi.

PRILOGA 1: Stanje po področjih ukrepov

c) Učinkovito upravljanje raziskovalnega in inovacijskega sistema, 17. odstavek se glasi:

»Uspešen, zahtevam prilagojen javni raziskovalni sektor je bil že v predhodnem RISS definiran kot ključni področni cilj, ki bi ga naj uresničili z vzpostavitvijo sodobnega raziskovalnega in inovacijskega sistema. Za to bi bilo treba razlikovati poslanstva in vloge visokošolskega sektorja in inštitutov ter povečati njihovo avtonomnost in odgovornost za njihov strateški razvoj, skladno z nacionalnimi prednostnimi nalogami.«

PREDLAGAMO DOPOLNITEV:

Besedilo odstavka naj se ustrezno spremeni in se doda v besedilo zasebni raziskovalni sektor.

Obrazložitev:

Poleg javnega raziskovalnega sektorja bi moral biti omenjen tudi zasebni raziskovalni sektor.

PRILOGA 1: Stanje po področjih ukrepov

7. Financiranje raziskav in razvoja

V 6. odstavku, RISS predlaga zmanjšanje razdrobljenosti javnega financiranja individualnih projektov z majhnimi raziskovalnimi kapacitetami.

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: Stavek se črta. ARRS naj razpisuje projekte in programe za nova interdisciplinarna področja.

Obrazložitev: Med tem ko predlog ZZRID omejuje male RO, da ne morejo priti do stabilnega financiranja, želi RISS še dodatno onemogočiti raziskovanje majhnim RO. S tem se de-facto ukinja konkurenca javnim RO, ki bodo edine izpolnjevale pogoje za stabilno financiranje in po predlogu RISS tudi edine ohranile obstoj. Gre za sistem po vzoru Severne Koreje?

PRILOGA 1: Stanje po področjih ukrepov

7. Financiranje raziskav in razvoja

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V 6. odstavku, kjer so omenjeni Centri odličnosti bi dodali, da bi moral ARRS razpisati več razpisov s področja interdisciplinarnih raziskav in brez ozkih omejitev na področja.

Obrazložitev: Dogaja se, da so področja in prejemniki sredstev, ki jih podeljuje ARRS, vselej isti. ARRS bi moral omogočiti raziskovalni denar za nova področja raziskovanja in za interdisciplinarna področja raziskovanja. Čas in spremembe v svetu prinašajo nova aktualna področja, potrebna raziskovanja. Na primer COVID19 je prinesel potrebe po raziskovanju nove realnosti na številnih področjih in raziskovalci morajo imeti pot do raziskovalnega denarja. Tudi sicer so aktualne številne interdisciplinarne raziskave

PRILOGA 1: 7. Financiranje raziskav in razvoja

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V 7. odstavku, kjer je omenjen nacionalni sistem konkurenčnega financiranja znanstveno raziskovalne in inovacijske dejavnosti bi podali predlog, da se preko razpisov spodbuja sodelovanje javnih in zasebnih organizacij.

Obrazložitev: Ob tem pa se ne bi smelo pogojevati tega, da na razpisu za podelitev koncesij raziskovalnim programom sodelujejo javne raziskovalne organizacije, ki morajo prejeti vsaj polovico vseh pogodbenih sredstev.

PRILOGA 1: 8. Sodelovanje na raziskovalno-inovacijskem področju v EU in svetu

PREDLAGAMO DOPOLNITEV: V 3. odstavku, kjer so opredeljena dejstva glede prijav na instrumente Obzorje 2020 predlagamo, da ARRS na nacionalni ravni zagotavlja ustrezne razpise in s tem financiranje raziskovalnih projektov, ki sledijo ciljem Obzorja Evropa.

Obrazložitev: Vsebinska in področna kompatibilnost nacionalnih razpisov in mednarodnih razpisov bi omogočila večji uspeh na prijavah na razpise Obzorje Evropa. V kolikor pa na nacionalni ravni ni ustreznega financiranja prednostnih področij okvirnih programov se težje dosega kakovost za evropsko ravni, ki jo zahteva program Obzorja Evropa.

4. ZAKLJUČEK

Ob povečanju sredstev za raziskovanje, se financiranje raziskovanja v pretežnem delu omejuje le na »javne institucije«, kar bo imelo negativne posledice za številne doktorske študente in študijske programe, prav tako pa pomanjkanje konkurenčnosti ne bo pripomoglo k višji inovativnosti in boljšemu raziskovanju. Zgolj višanje sredstev za raziskovanje »javnim« organizacijam ne bo prineslo več inovacij in višanja inovacijskega indeksa ter prenosa le tega v družbo.

Spremembe vlaganj v RR so potrebne, vendar ne na način, da se izključuje konkurenca. S tem RS ne bo postala bolj inovativna. RS je že sedaj zaradi izključevanja in preferiranja le javnih RO dosegla padec indeksa inovativnosti, trend padanja pa bo z novim RISS le še pospešila. RISS namreč izključuje konkurenco in skrbi le za udobje slovenskih raziskovalk in raziskovalcev v JRO. Med tem ko zasebnim RO onemogoča dostop do javnega raziskovalnega denarja pa omogoča javnim RO privatizacijo skozi ustanavljanje spin off podjetij, kjer gre za uzurpacijo javnega denarja za zagotovitev osebnih materialnih koristi.

Člani SSVZ nismo bili povabljeni k pripravi dokumenta, zato pričakujemo upoštevanje naših predlogov za izboljšave RISS 21-30. Izkazujemo pripravljenost na sodelovanje za izboljšanje inovacijske strategije Slovenije 2021–2030.

Z lepimi pozdravi,

Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov Slovenije

predsednica
doc. dr. Barbara Toplak Perovič

